

לכבוד
ועדת החינוך של הכנסת
יו"ר הוועדה – חה"כ יוסף טייב

תפוצת המסמך :
כבי שר החינוך, מר יואב קיש
מנכ"ל משרד החינוך, מר מאיר שמעוני
חברינו מנהלות ומנהלי בתי הספר

שלום רב,

חוק חינוך חינוך חינוך לתלמידים חולים מנקודת מבטם של מנהיגי השטח, מנהלות/י בתי הספר
מסמך המוגש לוועדת החינוך, בעקבות הדיון היום

התקנות לחוק החינוך לתלמידים החולים השתנו בשנים האחרונות כשעיקרי השינוי הם הפסקת העבודה מול ספק חיצוני "קדימה מדע" והעברת האחריות באופן מלא למנהלי בתי הספר, הן להכנת תכניות הלימוד האישיות והן להפעלתן.
העיקרון החשוב בעינינו הוא שאם מנהל בית הספר נדרש לאחריות זו – הרי שיש לתגמל אותו, להקצות תקציב תוספתי למינוי בעל תפקיד ניהולי שיהא אחראי לעניין, ולאפשר גמישות תקציבית ותעסוקתית מלאה להפעלת מערך כח האדם.

הרעיון העומד בבסיס התקנות החדשות לחוק החינוך לתלמידים חולים הוא שהתלמיד החולה שייך לקהילת בית ספרו, ועל כן מנהל בית הספר אחראי לתכלול גם את התל"א שלו, ולהפעיל את כל המערך הנדרש לכך.

ביטול ההתקשרות עם הספק החיצוני, "קדימה מדע", והעברת האחריות למנהל בית הספר ללא שום תגמול ראוי והסדרת הסמכויות של המנהל בעניין – אינה חדשה ובהחלט מאפיינת את ההתנהלות הרווחת במשרד החינוך, כדוגמת מערכת "המצפן" המעבירה לאחריות מנהל בית הספר תפקיד שהיה עד כה נחלת הפסג"ות – וגם כאן, במסגרת "הכל כלול במשרת המנהל" וללא הסדרה ותגמול למנהל ולבעל תפקיד חדש.

אין ספק, בשני המקרים מדובר בפעולה שבבסיסה הגיונית ומשקפת את ההבנה הנכונה **שמנהל בית הספר הוא המנהיג והמתכלל את כלל הפעולות בקהילתו.**
אלא, שהשכר שלו וסמכויותיו בפועל כיום אינן מותאמות לתפיסה זו, ויש לתקן מצב זה ולראות בתיקון ובהסדרה תנאי הכרחי להחלת השינוי.

כדי לייצר מענה הולם בנושא חינוך לתלמידים חולים יש לתת את הדעת לכמה סוגיות עיקריות:

- 1. מערך כח האדם** - המחסור במורים טובים גורם לכך שקיימת מצוקה באיוש שעות ההוראה לתלמידים חולים.
 - א. עקב המחסור קיימת עדיפות ברורה ומובנת לשיבוץ מורים קיימים במערכת כיתתית מאשר במערכת אישית.
 - ב. גם במידה והמורה מעוניין להיות מועסק מעבר למשרתו וללמד שעות נוספות - קיימת מגבלת שעות העסקה בגין חוק שעות עבודה ומנוחה.
 - ג. שכר השעה למורה כיום הופך את העבודה אחר הצהריים ללא כדאית ביחס לשיעורים פרטיים.
 - ד. כל זאת, ולא הזכרנו את המחסור באנשי הטיפול ובסיעות מתאימות, ואת העובדה ששירותי המת"א ניתנים רק עד סוף כיתה ט' בבתי הספר הרגילים.
- 2. הקצאת תקציב לבעל תפקיד ניהולי** – כדי לנהל את מערך הסיוע יש להקצות שעות תפקיד לבעל תפקיד חדש, שיהיה אחראי לבניית ותפעול המעטפת לתלמיד החולה. זאת, כחלק מתוך הקצאת סל שעות תפקיד למנהל באמצעותן הוא יתגמל בעלי תפקידים חדשים הנדרשים לביצוע המשימות המתחדשות.

3. **תקציבים ייעודיים וגמישים למערך** – מנהל בית הספר יקבל תקציבים איתם יוכל לנהל באופן גמיש את המענים המותאמים לכל תלמיד.
התקציב יכסה את כל העלויות לתכנית הלימודים האישית של התלמיד, וכן את שעות ההוראה שלו. ניתן יהיה לשלם למורה שכר שעתי בהסכם אישי ובאופן מותאם להכשרתו ולפרמטרים נוספים. כך ניתן יהיה להגדיל את השכר השעתי ולמשוך מורים טובים לקחת חלק במעטפת האישית, ובמידה ומאיישים סטודנטים ככח אדם זול יותר – ניתן יהיה להעניק לתלמיד יותר שעות הוראה. תקציב גמיש מתאים גם במידה ומעסיקים מטפלים המעדיפים לעבוד כנגד חשבונית.

ככלל, כל החלטה הנוגעת למנהלי בתי הספר ולבתי הספר שלהם – חייבת להתבצע בשיתופם, ובכל ניסיון לקבל החלטות שאינן מותאמות לשטח – יתגלעו קשיים.
מנהלי בתי הספר הם מנהיגי השטח ויש להבטיח את גמישות פעולתם בכל הנדרש למעטפת מיטבית עבור התלמידים החולים עד לשובם לבריאות ולשגרה במהרה.

בברכה,

גיל מושקוביץ
מנכ"ל

אורית גור כהן, אביגיל סאמין
יו"ר במשותף